

Vejledning om merit til akutmedicinspecialet for uddannelseslæger og færdiguddannede speciallæger

1. Baggrund for vejledningen

Akutmedicinspecialet blev oprettet som nyt speciale i speciallægeuddannelsen i 2018. Ved oprettelse af specialet i akutmedicin var der interesse fra uddannelseslæger i uddannelsesstillinger om at skifte speciale til akutmedicin, som ikke var tilgængeligt ved deres valg af forløb, samt interesse fra færdiguddannede speciallæger, der supplerende ønskede at kvalificere sig som speciallæge i akutmedicin.

Med henblik på hurtigere at få speciallæger i akutmedicin på akutafdelingerne, blev der fastsat overgangsordninger i bekendtgørelse nr. 96 af 2. februar 2018 om uddannelse af speciallæger, som ændret ved bekendtgørelse nr. 482 af 25. april 2019 om ændring af bekendtgørelse om uddannelse af speciallæger, samt udstedt vejledning nr. 9877 af 3. oktober 2018 om overgangsordning for speciallæger i andet speciale og læger med erfaring i akutmedicin opnået inden etableringen af specialet akutmedicin.

Efter overgangsordningen for færdiguddannede speciallæger udløb ved udgangen af 2020 har de regionale videreuddannelsessekretariater stillet flere spørgsmål til Sundhedsstyrelsen om fortolkningen af reglerne for indrømmelse af merit til akutmedicinspecialet. Sundhedsstyrelsen udsteder derfor en ny vejledning om merit til akutmedicinspecialet for uddannelseslæger og færdiguddannede speciallæger, som erstatter vejledning nr. 9877 af 3. oktober 2018 om overgangsordning for speciallæger i andet speciale og læger med erfaring i akutmedicin opnået inden oprettelsen af specialet akutmedicin.

Vejledningen er en orientering til videreuddannelsesregionerne om Sundhedsstyrelsens fortolkning af reglerne for indrømmelse af merit for akutmedicinspecialet. De gældende regler om merit fremgår dels af bekendtgørelse nr. 96 om uddannelse af speciallæger af 2. februar 2018, som ændret ved bekendtgørelse nr. 482 af 25. april 2019 om ændring af bekendtgørelse om uddannelse af speciallæger, dels af direktiv 2013/55 EU, som ændrer anerkendelsesdirektivet, direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer.

1.1 Afgrænsning

Denne vejledning orienterer om gældende regler for specialeskift i danske uddannelsesforløb, hvor lægen er uddannet og har arbejdet i Danmark. Hvad angår regler om merit for ophold i udlandet under uddannelsen til speciallæge i Danmark henvises til bekendtgørelsens § 15, stk. 2 og 3, jf. bekendtgørelse nr. 96 af 2. februar 2018 om uddannelse af speciallæger, som ændret ved bekendtgørelse nr. 482 af 25. april 2019 om ændring af bekendtgørelse om uddannelse af speciallæger.

Denne vejledning gennemgår ikke reglerne om evalueringsansættelser for læger, der er omfattet af tredjedlandsreglerne, og som søger om autorisation i eget speciale i Danmark. Der henvises til bekendtgørelse nr. 1372 af 9. december 2010 om autorisation af læger, der er statsborgere i og/eller uddannet i lande udenfor EU/EØS, denne bekendtgørelse administreres af Styrelsen for Patientsikkerhed.

2. Gældende regler om merit i speciallægeuddannelsen

Der er mulighed for at forkorte uddannelsestiden for uddannelsen til speciallæge efter bestemmelsen i § 15 i bekendtgørelse nr. 96 om uddannelse af speciallæger af 2. februar 2018, som ændret ved

bekendtgørelse nr. 482 af 25. april 2019 om ændring af bekendtgørelse om uddannelse af speciallæge. Bekendtgørelsens § 15 gælder for alle 39 medicinske specialer. Det fremgår af § 15, at:

"§ 15. Såfremt en uddannelseslæge som led i et godkendt uddannelsesforløb i et speciale opnår kompetencer, der dækker kravene i et andet speciales målbeskrivelse, vil lægen ved skift til dette speciale kunne forkorte uddannelsen i det nye speciale forholdsmæssigt. Omfanget af denne forkortelse af uddannelsesforløbet fastlægges af det regionale råd for lægers videreuddannelse efter Sundhedsstyrelsens vejledninger. Forkortelse af uddannelsesforløb ved skift til andet speciale kan finde sted hvis,

1) uddannelseslægen opnår kompetencer i et godkendt introduktionsuddannelsesforløb, der dækker kravene i et andet speciales målbeskrivelse for introduktionsuddannelse,

2) uddannelseslægen opnår kompetencer i et godkendt introduktionsuddannelsesforløb, der dækker kravene i et andet speciales målbeskrivelse for hoveduddannelse,

3) uddannelseslægen opnår kompetencer i et godkendt hoveduddannelsesforløb, der dækker kravene i et andet speciales målbeskrivelse for hoveduddannelse, eller

4) uddannelseslægen opnår kompetencer i et godkendt hoveduddannelsesforløb, der dækker kravene i et andet speciales målbeskrivelse for introduktionsuddannelse.

Stk. 2. Såfremt en uddannelseslæge under ansættelse i udlandet opnår kompetencer, der delvist dækker kravene i et speciales målbeskrivelse, kan lægen under uddannelse i dette speciale forkorte uddannelsen i specialet forholdsmæssigt. Omfanget af denne forkortelse af uddannelsesforløbet fastlægges af det regionale råd for lægers videreuddannelse efter Sundhedsstyrelsens vejledninger.

Stk. 3. Det regionale råd for lægers videreuddannelse kan give forhåndsgodkendelse af ansættelse i udlandet på baggrund af ansøgning og dokumentation af arbejdsfunktionen og den uddannelsesmæssige værdi.

Stk. 4. For læger, der allerede har gennemført en speciallægeuddannelse, som anført i punkt 5.1.3 i bilag V til Europa-Parlamentets- og Rådets direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, og som søger om merit til gennemførelse af et andet speciallægeuddannelsesforløb, som er nævnt i direktivets punkt 5.1.3 i bilag V, kan der gives merit svarende til højst halvdelen af minimumsvarigheden af den pågældende speciallægeuddannelse.

Stk. 5. Oplysning om forkortede og ændrede uddannelsesforløb efter stk. 1 – 4, og § 20, stk. 1, sendes til orientering til Styrelsen for Patientsikkerhed."

Ved etableringen af specialet i akutmedicin blev der fastsat tidsbegrænsede overgangsordninger i bekendtgørelsens § 20 og § 21, jf. bekendtgørelse nr. 96 om uddannelse af speciallæger af 2. februar 2018.

Bestemmelsen i § 20 er en overgangsordning for uddannelseslæger under uddannelse til speciallæge i andet speciale end akutmedicin. Bestemmelsen udløber den 31. december 2024. Det fremgår af § 20, at:

"§ 20. I forbindelse med oprettelsen af specialet akutmedicin kan en læge, der har opnået kompetencer i Danmark eller udlandet, som delvis dækker kravene i specialet akutmedicin, få forkortet uddannelsen i specialet akutmedicin forholdsmæssigt. Omfanget af denne forkortelse af det samlede uddannelsesforløb på 72 måneder fastlægges af de regionale råd for lægers videreuddannelse.

Stk. 2. Lægen skal have vurderet hvilke kompetencer i målbeskrivelsen, der skal opnås i det forkortede uddannelsesforløb. De regionale råd for lægers videreuddannelse fastlægger tidsramme og krav til uddannelsessteder for det forkortede uddannelsesforløb inklusiv gennemførelse af generelle og speciale-specifikke kurser samt forskningstræning.

Stk. 3. Vurderingen af forkortelsen er omfattet af reglerne i § 15. Dog kan ansættelser inden ikrafttrædelsen af denne bekendtgørelse i ikke godkendte uddannelsesforløb i akutafdelinger, efter lægen har opnået selvstændigt virke som læge, indgå i vurderingen.

Stk. 4. Ansøgning om forkortet uddannelsesforløb i specialet akutmedicin skal indsendes til vurdering i de regionale råd for lægers videreuddannelse senest 31. december 2024."

Overgangsordningen for færdiguddannede speciallæger i bekendtgørelsens § 21 udløb den 31. december 2020, og har derfor ikke længere relevans.

Lægeuddannelsen, herunder speciallægeuddannelsen, er omfattet af anerkendelsesdirektivet, direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, som ændret ved direktiv 2013/55/EU. Anerkendelsesdirektivet sikrer bl.a. danske lægers ret til at arbejde i andre EU-lande.

Det fremgår af direktiv 2013/55/EU art. 25, at:

"3a) Medlemsstaterne kan i national lovgivning fastsætte bestemmelser, hvorefter der kan gives delvis dispensation for dele af speciallægeuddannelsen, som anført i punkt 5.1.3 i bilag V, hvilket der tages stilling til i det enkelte tilfælde, hvis disse dele af uddannelsen allerede er gennemført under et andet specialuddannelsesforløb, som er nævnt i punkt 5.1.3 i bilag V, og der er tale om kurser, for hvilke erhvervsudøveren allerede har opnået den erhvervsmæssige kvalifikation i en medlemsstat. Medlemsstaterne sikrer, at den dispensation, der gives, ikke omfatter mere end halvdelen af minimumsvarigheden af den pågældende speciallægeuddannelse.

Hver medlemsstat underretter Kommissionen og de øvrige medlemsstater om den pågældende nationale lovgivning for sådanne delvise dispensationer."

3. Kriterier for vurdering af merit i akutmedicinspecialet

Kriterierne gælder for meritansøgninger fra uddannelseslæger og færdiguddannede speciallæger.

3.1 Den enkelte meritansøgning skal vurderes individuelt og konkret

Når en videreuddannelsesregion modtager en ansøgning om merit, skal regionen foretage en konkret og individuel vurdering af ansøgningen. Det skal vurderes, hvilke kompetencer i målbeskrivelsen for speciallægeuddannelsen i akutmedicin, ansøgeren allerede har opnået ved uddannelse og tidligere ansættelser. Det er ikke afgørende, om der søges merit for introduktionsuddannelse eller hoveduddannelse. Det afgørende ved meritvurderingen er, om det indhold, der søges merit for, modsvarer indholdet i akutmedicinspecialet, som er beskrevet i målbeskrivelsen for speciallægeuddannelsen i akutmedicin. I det omfang lægen allerede har de pågældende kompetencer, der er beskrevet i målbeskrivelsen for akutmedicin, kan der indrømmes merit.

3.2 Dokumentationskrav til ansøgningen

Det er en forudsætning for at indrømme merit, at de uddannelseselementer, der søges om merit for, kan dokumenteres. Videreuddannelsesregionerne kan kun meritere for dokumenterede uddannelseselementer, der modsvarer den ønskede specialisering i akutmedicin. Dokumentation kan fx foreligge i form af logbog fra tidligere uddannelse, lønsedler eller kursusbeviser.

3.3 Meritvurdering kan udelukkende finde sted fra stillinger, der er godkendt til uddannelse

Uddannelsesstillinger er klassificerede stillinger, hvori der indgår vejledning og uddannelseslægen arbejder under supervision. I en uddannelsesstilling er der inden for rammerne af uddannelsesprogrammet udarbejdet en individuel uddannelsesplan, der beskriver forventningerne til kompetenceudvikling for den enkelte uddannelseslæge, og hvordan kompetenceudviklingen forventes at finde sted ift. målbeskrivelsen for akutmedicinspecialet. Uddannelsesplanen justeres i løbende dialog mellem uddannelseslægen og ansættelsesstedet jf. § 4, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 96 om uddannelse af speciallæger af 2. februar 2018.

Ansættelser i slutstillinger, fx ansættelser som afdelingslæge eller overlæge, kan ikke forkorte uddannelsesperioden til akutmedicinspecialet.

En undtagelse til reglen om, at uklassificerede stillinger ikke kan meriteres følger af den tidsbegrænsede overgangsbestemmelse for uddannelseslæger i bekendtgørelsens § 20, stk. 3, 2. pkt., jf. bekendtgørelse nr. 96 om uddannelse af speciallæger af 2. februar 2018. Denne bestemmelse finder ikke anvendelse for slutstillinger.

Derudover er det et krav for at meritere en ansættelse, at ansættelsen har haft en varighed svarende til minimum seks måneders fuldtidsansættelse.

3.4 Speciallægeuddannelsen er en hel uddannelse

Speciallægeuddannelsen består af et introduktionsforløb og et hovedforløb. Speciallægeuddannelsens varighed er varigheden af den samlede speciallægeuddannelse.

3.5 Det videre forløb frem mod speciallægegodkendelsen

Ved behandling af en ansøgning om merit tager regionen samtidig stilling til, hvilken klinisk og teoretisk uddannelse der er nødvendig for, at ansøgeren kan opnå de manglende kompetencer, herunder varigheden af det resterende uddannelsesforløb for akutmedicinspecialet.

4. Uddannelseslæger i uddannelsesstillinger

Dette afsnit beskriver, hvilke regler videreuddannelsesregionerne skal være opmærksomme på ved behandling af ansøgninger om merit fra uddannelseslæger, der under speciallægeuddannelsen vælger at skifte speciale til akutmedicinspecialet.

Uddannelseslæger er omfattet af bekendtgørelsens § 15 og overgangsordningen i § 20, jf. bekendtgørelse nr. 96 af 2 februar 2018 om uddannelse af speciallæger.

Bestemmelsen § 20 henviser til § 15, dvs. § 20 betyder ikke, at § 15 ikke gælder. Bestemmelsen i § 20 udløber den 31. december 2024, som er sidste frist for at indgive ansøgning om merit efter § 20. Når bestemmelsen i § 20 udløber, anvendes den generelle meritregel for skift af specialisering i bekendtgørelsens § 15.

Formålet med reglen i § 20 var at gøre det nemmere for uddannelseslæger at skifte specialisering til akutmedicin, som ikke var tilgængeligt ved deres valg af speciale. Når overgangsordningen i § 20 udløber den 31. december 2024, vil det have været muligt at vælge specialet på lige fod med andre specialer ved påbegyndt speciallægeuddannelse.

Forskellen på § 15 og § 20 er reelt bestemmelsen i § 20, stk. 3, 2 pkt.:

"Stk. 3. Vurderingen af forkortelsen er omfattet af reglerne i § 15. Dog kan ansættelser inden ikrafttrædelsen af denne bekendtgørelse i ikke godkendte uddannelsesforløb i akutafdelinger, efter lægen har opnået selvstændigt virke som læge, indgå i vurderingen."

Bestemmelsen i § 20, stk. 3, 2 pkt. betyder, at der undtagelsesvist gives merit for uklassificerede ansættelse, stillinger, der ikke er uddannelsesstillinger, under forudsætning af, at:

- 1) ansættelsen har haft en varighed svarende til minimum 6 måneder fuldtidsansættelse, og at
- 2) ansættelsen på akutafdelingen, der søges om merit for ligger før 9. februar 2018.

Der er tale om kumulative betingelser. Styrelsen vurderer, at undtagelsen har begrænset rækkevidde, fordi ansættelser skal ligge før 9. februar 2018.

5. Færdiguddannede speciallæger

Dette afsnit beskriver, hvilke regler videreuddannelsesregionerne skal være opmærksomme på ved behandling af ansøgninger om merit for færdiguddannede speciallæger, der supplerende ønsker at kvalificere sig som speciallæger i akutmedicin.

Overgangsordningen i bekendtgørelsens § 21, jf. bekendtgørelse nr. 96 af 2. februar 2018 om uddannelse af speciallæger, er udløbet. Det betyder, at meritansøgninger fra færdiguddannede speciallæger skal vurderes efter bestemmelsen i bekendtgørelsens § 15.

Det er højst muligt at få merit for 50 % af den allerede gennemførte speciallægeuddannelse jf. art. 25 i direktiv 2013/55/EU.

Merit skal vurderes i forhold til den allerede gennemførte uddannelse. Varigheden er varigheden af den samlede speciallægeuddannelse (introduktionsforløb og hovedforløb). Hvis speciallægen har gennemført et speciale med en samlet varighed på 60 måneder, kan speciallægen maks. opnå merit for 30 måneder af akutmedicinspecialet.

Når speciallægens eksisterende kompetencer vurderes ift. merit for akutmedicinspecialet, kan der være forskelle på indholdet og varigheden af uddannelseselementer i speciallægeuddannelsen efter 1996- og 2003-uddannelsesordningen. Der er imidlertid ikke forskel på, hvordan selve meritvurderingen foretages. Der skal ske en konkret og individuel vurdering af speciallægens eksisterende kompetencer ved ansøgning om merit for det nye speciale.

Hvis en færdiguddannet speciallæge efter 1996-uddannelsesordningen er interesseret i at skifte speciale til akutmedicin, vil speciallægen være omfattet af de meritregler, der er gældende i 2023. Det betyder:

- maks. 50 % merit for den gennemførte samlede speciallægeuddannelse jf. art. 25, stk. 3a i direktiv 2013/55/EU
- der skal ske en konkret og individuel vurdering af de gennemførte uddannelseselementer ift. ønsket supplerende specialisering i akutmedicin

Ikrafttræden

Denne vejledning erstatter vejledning nr. 9877 af 3. oktober 2018 om overgangsordning for speciallæger i andet speciale og læger med erfaring i akutmedicin opnået inden etableringen af specialet akutmedicin.

Underskriftssted

UNDERSKRIVER 1

/ Underskriver 2

UDKAST

Målbeskrivelse for akutmedicin mv.

Målbeskrivelse for speciallægeuddannelsen i Akutmedicin kan findes på Sundhedsstyrelsens hjemmeside:

<https://www.sst.dk/-/media/Viden/Uddannelse/Uddannelse-af-speciallaeger/Maalbeskrivelser/Akutmedicin/Maalbeskrivelse-for-Akutmedicin-2022.ashx>

Beskrivelse og krav til en akutafdeling

Hovedopgaven for en akutafdeling er at medvirke til at sikre, at alle patientgrupper hurtigst muligt vurderes og behandles eller passerer videre til relevant specialafdeling eller sendes hjem eventuelt med behandlingsplan uden for sygehuset. Akutafdelingen medvirker til, at den akutte syge patient har én indgang til sygehusbehandling.

Ved akutafdelinger (inkluderer betegnelserne fælles akutmodtagelser og traumecentre, FAM, akutmodtagelse) forstås en afdeling på et sygehus, hvor patienter modtages efter visitation i almen praksis eller via vagtcentral eller vagtlæge, dvs. en akutmediciner i en akutafdeling modtager, identificerer og triagerer akutte uselekerede patienter.